

Üstadımız, kendini tenkit eden, eleştiren tarikat şeyhlerine dair nasıl bir yaklaşım içinde olmuştur, neler söylemiştir?

Bu konuda yazılan bir kaç lahika mektubunu örnek olarak verelim:

"Gayet muhlis kardeşimiz Hasan Âtîf'in mektubunda, bir ihtiyar âlim ve vaiz, Risale-i Nur'a zarar verecek bir vaziyette bulunmuş. Benim gibi binler kusurları bulunan bir biçarenin, ehemmiyetli iki mazeretine binaen bir sünneti (sakal) terk ettiğim bahanesiyle şahsımı çürütüp, Risale-i Nur'a ilişmek istemiş."

"Evvelâ: Hem o zât, hem sizler biliniz ki: Ben, Risale-i Nur'un bir hizmetkârıyım ve o dükkânın bir dellâlıyım. O ise (Risale-i Nur), Arş-ı Âzamlı bağlı olan Kur'ân-ı Azîmüşşanla bağlanmış bir hakikî tefsiridir. Benim şahsımdaki kusurat, ona sirayet edemez. Benim yırtık dellâllik elbisem, onun bâki elmaslarının kıymetini tenzil edemez."

"Saniyen: *O vâiz ve âlim zâta benim tarafımdan selâm söyleyiniz.* Benim şahsıma olan tenkidini, itirazını, başım üstüne kabul ediyorum. Sizler de, o zâtı ve onun gibileri münakaşa ve münazaraya sevk etmeyiniz. Hattâ tecavüz edilse de bedduayla da mukabele etmeyiniz. Kim olursa olsun, madem imanı var, o noktada kardeşimizdir. Bize düşmanlık da etse, mesleğimizce mukabele edemeyiz. Çünkü, daha müthiş düşman ve yılanlar var."

"Hem elimizde nur var, topuz yok. Nur kimseyi incitmez, ışığıyla okşar. Ve bilhassa ehl-i ilim olsa, ilimden gelen enaniyeti de varsa, enaniyetlerini tahrik etmeyiniz. Mümkün olduğu kadar, **وَأَرَمَ إِذَا وَ بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا** .edininiz rehber düsturunu"

"Hem, Hasan Avni ismindeki zât, madem evvelce Risale-i Nur'a girmiş ve yazısıyla da iştirak etmiş, o daire içindedir. Onun fikren bir yanlışı varsa da affediniz. Biz, değil onlar gibi ehl-i diyanet ve tarikata mensup Müslümanlar, şimdi bu acip zamanda, imanı bulunan ve hattâ fırak-ı dâlleden bile olsa onlarla uğraşmamak; ve Allah'ı tanıyan ve âhireti tasdik eden Hıristiyan bile olsa, onlarla medâr-ı nizâ noktaları medâr-ı münakaşa etmemeyi, hem bu acip zaman, hem mesleğimiz, hem kudsî hizmetimiz iktiza ediyor."

"Ve Risale-i Nur'un âlem-i İslâm'da intişarına karşı hayat-ı içtimaiye

ve siyasiye cihetinde mâniler çıkmamak için, Risale-i Nur şakirtleri musalâhakârâne vaziyeti almaya mükelleftirler."

"Sakın, hocaların cuma ve cemaatlerine ilişmeyiniz. İştirak etmeseniz de, iştirak edenleri tenkit etmeyiniz. Gerçi, İmam-ı Rabbanî demiş ki: *"Bid'a olan yerlere girmeyiniz."* Maksudı, *"sevabı olmaz"* demektir; yoksa, namaz battal olur değil. Çünkü, Selef-i Sâlihînden bir kısmı, Yezid ve Velid gibi şahısların arkasında namaz kılmışlar. Eğer mescide gidip gelmekte kebâire mâruz kalırsa, halvethanesinde bulunması lâzımdır."

"Salisen: Hasan Âtîf'ın mektubunda, cesur ve sebatkâr zâtlardan -ki "efeler" tâbir ediyor- bahis var. Biz, o cesur, sebatkâr yeni kardeşlerimizi ruh u canla kabul ediyoruz. Fakat Risale-i Nur dairesine girenler, şahsî cesaretlerini kıymetleştirmek için, sarsılmaz bir sebat ve metanete ve ihvanlarının tesanüdüne cidden çalışmaya sarf edip, o cam parçası hükmünde şahsî cesaretini, hakikatperestlik sıddıkiyetindeki fedakârlık elmasına çevirmek gerektir."

"Evet, mesleğimizde, ihlâs-ı tâmmeden sonra en büyük esas, sebat ve metanettir. Ve o metanet cihetiyle şimdiye kadar çok vukuat var ki, öyleler, herbiri yüze mukabil bu hizmet-i Nuriyede muvaffak olmuş âdi bir adam ve yirmi otuz yaşında iken, altmış yetmiş yaşındaki velîlere tefevvuk etmişler var."

"Hem bir adam, kendi başına cesareti güzel de olsa, bir cemaat-i mütesanideye girdikten sonra, onların istirahatini ve sarsılmalarını muhafaza etmek için, o şahsî cesareti istimal edemez."

hem ,etmek hareket sırrıyla şerifinin i-hadis **سِيرُوا عَلَى سَيْرِ أضعفكم** şimdilik, bu müşevveş vaziyetlerde çok zararlı, hem hocaları, hem ehl-i siyaseti Risale-i Nur'a karşı cephe almaya ve tecavüz etmeye sebebiyet veren şapka ve ezan meseleleri ve Deccal ve Süfyan ünvanları, Risale-i Nur şakirtleri yabanîlere karşı lüzumsuz medâr-ı bahis ve münazaa edilmemek lâzımdır ve ihtiyat etmek elzemdir ve itidal-i demmi muhafaza etmek vaciptir. Hattâ, sizde cüz'î bir ihtiyatsızlık, buraya kadar bize tesir ediyor."(1)

Bir başka mektupta ise şunları ifade ediyor:

"Bu sırra binaen **اسم النون عَيْنِ اَفْعَالٍ وَ طَيِّعَاتٍ مِّنْ حَاظِكُمْ اَلُو** deki ulüvv-ü cenab

düsturuna ittibaen ve avâm-ı mü'minînin şeyhlerine karşı hüsn-ü zanlarını kırmamakla, imanlarını sarsılmadan muhafaza etmek ve Risale-i Nur'un erkânlarının haksız itirazlara karşı haklı, fakat zararlı hiddetlerinden kurtarmak lüzumuna binaen; ve ehl-i ilhadın iki taife-i ehl-i hakkın mabeynindeki husumetten istifade ederek, birinin silâhıyla, itirazıyla ötekini cerh edip ve ötekinin delilleriyle berikini çürütüp ikisini de yere vurmak ve çürütmekten içtinaben, Risale-i Nur şakirtleri, bu mezkûr dört esasa binaen, muarızlara hiddet ve tehevürle ve mukabele-i bilmisille karşılamamalı. Yalnız kendilerini müdafaa için musalahakârâne, medâr-ı itiraz noktaları izah etmek ve cevap vermek gerektir."

"Çünkü bu zamanda enaniyet çok ileri gitmiş. Herkes, kameti miktarında bir buz parçası olan enaniyetini eritmeyip bozmuyor, kendini mazur biliyor; ondan nizâ çıkıyor. Ehl-i hak zarar eder; ehl-i dalâlet istifade ediyor."

"İstanbul'da malûm itiraz hâdisesi ima ediyor ki, ileride, meşrebini çok beğenen bazı zâtlar ve hodgâm bazı sofi-meşrepler ve nefsi emmaresini tam öldürmeyen ve hubb-u cah vartasından kurtulmayan bazı ehl-i irşad ve ehl-i hak, Risale-i Nur'a ve şakirtlerine karşı kendi meşreplerini ve mesleklerinin revacını ve etbâlarının hüsn-ü teveccühlerini muhafaza niyetiyle itiraz edecekler; belki dehşetli mukabele etmek ihtimali var. Böyle hadiselerin vukuunda, bizlere, itidâl-i dem ve sarsılmamak ve adavete girmemek ve o muarız taifenin de rüesalarını çürütmemek gerektir."(2)

Dipnotlar:

(1) bk. [Kastamonu Lahikası, \(160. Mektup\)](#)

(2) bk. [a.g.e., \(120. Mektup\)](#)